

OP ZOEK NAAR JE GENDER MET EEN 'LIEFDEVOL' INVULBOEK

dinsdag 23 november, 2021

Twijfel je over je gender, weet je niet hoe je familie, vrienden of school kunt betrekken of hoe je daten kunt aanpakken, dan zou dit boek je kunnen helpen. De Genderzoektocht is een invulboek dat je laat nadenken over allerlei vragen rondom identiteit. 'Een liefdevolle, ondersteunende, grappige en leerzame routekaart.'

Stel een tovenaar tovert de vagina van een meisje in een penis, is ze dan ineens een jongen? Of denk aan een jongen die een weddenschap verliest en zich de rest van zijn leven moet kleden als een meisje. Wordt hij dan een meisje? Nee, zo werkt het niet. Dat betoverde meisje en die jongen van de weddenschap zijn nog steeds meisje (maar dan met een penis) en jongen (maar dan in een jurk).

Zo legt 'De Genderzoektocht' uit wat gender is. Zodra je gaat zoeken wat gender is, zo staat er, dan zie je het overal. In lichaamsvorm en haar, kleding en gedrag, aanspreekvormen en winkelindeling. Maar hoe dan ook, uiteindelijk gaat het er voor jou om hoe je over jezelf denkt en wat je voelt. Wat past er bij je en hoe voel je je bijvoorbeeld als mensen je zien als meisje, jongen of iets anders?

Het boek nodigt je uit om na te denken over deze vragen. Met de pen in de hand kun je je door het boek vol invulformulieren werken. Zo wordt dit boek je eigen genderzoektocht.

Moelijke dingen

De genderzoektocht is een boek dat in 2015 in de VS verscheen, als *The Gender Quest Workbook*, geschreven door Rylan Jay Testa, Deborah Coolhart en Jayme Peta, mensen met veel kennis en ervaring, omdat ze zelf transgender zijn of met transgender personen werken en onderzoek doen. De gids is nu vertaald, en verschenen in september 2021. Het boek is ook aangepast aan de situatie hier. Zo wordt er verwezen naar organisaties, sites, hulp en zorg in het Nederlandse taalgebied.

De genderzoektocht – niet te verwarren met het Genderdoeboek van TNN; dat is een wegwijzer voor transgender personen en hun omgeving over hoe om te gaan met bijvoorbeeld geslachtsregistratie, toiletten en aanspreekvormen – telt acht hoofdstukken. Over genderidentiteit, genderexpressie, familie, school en werk, vrienden, daten en seks, evenwicht vinden tussen meerdere identiteiten (je bent immers niet alleen transgender) en 'omgaan met moeilijke dingen'. Denk bij die moeilijke dingen bijvoorbeeld aan de stress als je op genderzoektocht gaat, als je experimenteert en soms afwijzing ervaart. Aan twijfel, schaamte, onzekerheid, angst, verdriet.

Het is geschreven voor jongeren die vragen hebben over hun genderidentiteit, maar ook voor mensen die bezig zijn met een transitie en vragen hebben over hoe ze de omgeving hierin kunnen meenemen. En misschien is het ook wel een boek voor volwassenen, voor ouders en professionals. Wat zouden dan antwoorden op deze gendervragen zijn?

Genderavontuur

In de *blurbs* kan ik me helemaal vinden. Zo'n boek zou me als dat er was geweest toen ik jonger was, zeker hebben geholpen. Vroegtijdige identificatie van gender, zegt een van die aanbevelingen, kan helpen je toekomst te verbeteren. 'Deze genderzoektocht is een liefdevolle, ondersteunende, grappige en leerzame routekaart', aldus een ander. Een soort van *safe space*.

Auteur Jayme Peta zegt in [een interview](#) dat dit boek er kwam opdat jonge mensen zich zekerder, sterker, gezonder en beter zouden voelen over hun genderidentiteit. Antwoord op allerlei vragen, want, zoals Peta zelf ervoer in zijn praktijk, dan weet iemand voor zichzelf misschien wel dat ze een meisje is, maar wat betekent dat?

Wat staat er dan in? Veel vragen aan de lezer en uitnodigingen om zelf na te denken: hoe zie jij vrouwelijk of mannelijk, zou je willen experimenteren, waarmee dan, heb je weleens iets ervaren waarbij je in de andere genderrol kwam, hoe voelde dat 'genderavontuur' – *ik denk aan hoe ik me zelf voelde toen ik een elfje was op een verkleedfeest* –, aan wie zou je vertellen dat je je anders voelt dan mensen denken, waarom die mensen, tot wie voel je je eigenlijk aangetrokken en hoe kun je je veilig voelen bij daten?

Soms zijn de vragen eenvoudig, soms lastig. Maar je hoeft aan het eind niet alle antwoorden paraat te hebben. Je blijft leren, stellen de auteurs. Tijdens je zoektocht met dit boek en vast ook daarna.

Zinloze gedachten

Nog een paar dingen over wat ik goed vond aan het boek.

Hoofdstuk 7 gaat over evenwicht zoeken in je verschillende identiteiten. Goed gezien, natuurlijk, en goed om je dit te realiseren. Want je bent niet alleen trans of non-binair; je hebt veel meer identiteiten. Denk aan ras, etnische afkomst, geloof, leeftijd, een beperking. Het woord *intersectie* past hierbij, en evenwicht vinden tussen meerdere identiteiten en ook in de waarden die jij belangrijk vindt. Zoals creativiteit, eerlijkheid, gemeenschap, liefde, gezondheid of loyaliteit.

Het boek biedt verder uitleg over hoe je zinloze paniekgedachten kunt veranderen. Je denkt misschien: mijn moeder gaat helemaal flippen als ik haar vertel dat ik trans ben. Maar wat je je beter kunt realiseren is dit. 'De eerste reactie van mijn moeder is waarschijnlijk dat ze denkt dat ik door een fase ga en dan wil ze dat ik naar een psycholoog ga. Maar ze gooit me niet het huis uit en ze gaat me niet negeren. Als ze misschien eerst boos is, dan gaat dat ook wel over.'

Iets anders wat me opviel en aansprak. Je kunt in het diepe springen, schrijven de auteurs, maar ook voorzichtig aan het water voelen. Ze bedoelen dat je voorzichtig kunt experimenteren met bijvoorbeeld make-up, nagellak, jongenskleren, kort haar, binders of meisjesdeo. Thuis op je kamertje of met iemand anders. Of dat je meteen *all the way* kunt gaan, van de ene op de andere dag. Helemaal en open en bloot.

Rylan, een van de auteurs, zelf trans man, concludeerde dat het voor veel mensen helpt als ze zichzelf niet in een voorgevormd kader stoppen. Houd het nog even open! Je mag twijfelen, zoeken en experimenteren! Ik vind dat wel fijn en bemoedigend en ben wel iemand die eerst voorzichtig de temperatuur van het water peilt. Maar nogmaals, ook dat voelt voor iedereen anders.

Je genderidentiteit is van jou

Het boek biedt veel ruimte, ook voor tussenoplossingen. Je hoeft immers niet per se aan een volledige transitie te denken. Aanpassingen kunnen tijdelijk zijn (kleding bijvoorbeeld) of blijvend (operaties). Misschien ben je wel non-binair, twijfelend, genderfluïde of iets anders. Kijk om je heen, experimenteer eens en geef jezelf de tijd om te ontdekken.

Zo'n gids helpt dan, maar het helpt zeker ook om met (betrouwbare) mensen te praten. Andere trans personen bijvoorbeeld. Bijvoorbeeld als je met die moeilijke dingen zit van hoofdstuk 8, als je twijfelt of als je moet wachten omdat je nog niet aan de beurt bent bij genderklinieken.

Bedenk wel: er zijn veel fabeltjes over hormonen en operaties, mensen suggereren misschien allerlei onbetrouwbare middeltjes waar je geen doktersrecept voor nodig hebt en pas ook op voor mensen die je onder druk zetten om bijvoorbeeld snel een keuze te maken. Denk aan supportgroepen, denk aan eigen onderzoek en oriëntatie op mogelijkheden, denk misschien aan de genderzoektocht met dit boek. En bedenk uiteindelijk dit: je genderidentiteit is van jou, wat andere mensen ook zien of zeggen.

Tekst: Ton van den Born

De genderzoektocht – Een gids voor tieners en jongvolwassenen die hun genderidentiteit willen verkennen

